

Aan de hand van voorbeelden uit hun dagelijkse praktijk schrijven drie dierenartsen over diergezondheid in de vleesveehouderij. Om en om beschrijven John Campe, Piet De Meuter en René Bemers maandelijks vastgestelde ziektebeelden, uitgevoerde behandelingen en/of mogelijke preventiemaatregelen.

Te grote porties melk funest voor kalveren

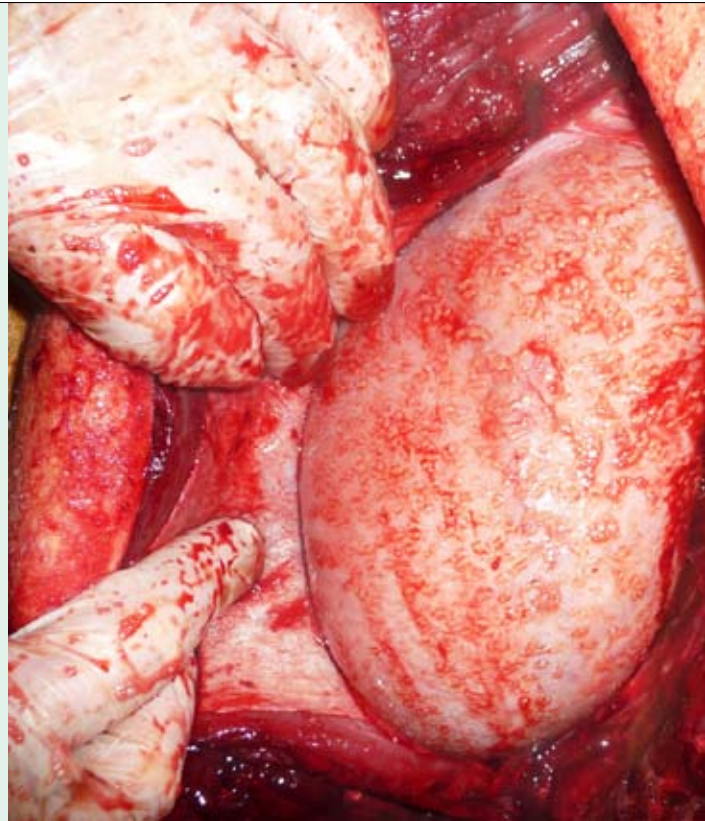
Ontstoken penswand

Een witblauwfokker belde dat hij weer van die opgelopen kalfjes had. In het voorjaar waren er enkele kalveren geweest met dezelfde klacht. Toen had een aanpassing in het voederschema soelaas geboden.

De opgelopen kalveren werden toen ontzuurd met een infuus. Verder werd er bij een koe penssap afgenomen en met een sonde bij de kalveren ingegeven. Deze behandeling noemen we 'transfauneren' en kan erg nuttig zijn bij verstoringen van de pensfermentatie. Na enkele behandelingen waren de klachten bij de kalveren weer verdwenen. Echter, opa was een aantal maanden wegens ziekte afwezig geweest. Hij was nu terug en had inmiddels het voeren van de kalveren weer op zich genomen. Bij navraag bleek dat hij te grote porties warme melk in één keer verstrekke.

Het gevolg van te grote porties melk was dat terugvloeien van melk van de lebmaag naar de pens werd veroorzaakt. De melk die in de pens komt, stremt daar niet goed – de zuurtegraad in de pens ligt namelijk hoger dan in de lebmaag – en geeft een verstoring van de pensfermentatie. Hierdoor ontstaat er verzuring en rotting van de pensinhoud met een ontsteking van de penswand tot gevolg, ook ruminitis genoemd. Daardoor gaat de penswand vereelten (parakeratose) en verliest de pens een deel van zijn functionaliteit, waardoor gasvorming optreedt en de kalveren oplopen.

De opgelopen kalveren werden net als de vorige keer behandeld. Daarbij adviseerde ik om het management en de melkgift bij de kalveren weer aan te passen.

De encyclopedie **ruminitis en parakeratose**

Parakeratose is een verdikking van de penswand door een chronische ontsteking ervan. Deze ontsteking of ruminitis komt door een te zure pensinhoud en het ontstaan van gifstoffen uit die inhoud. Kalveren met parakeratose hebben vaak

een dof haarkleed, zijn mager op de ribben en rug, hebben last van pasteuze mest (ook kleischijters) en in sommige gevallen hebben de kalveren gas op de pens (of tympanie). Soms is zelfs een trocar nodig om blijvend gas van de pens te laten.

De oorzaak zit meestal in de melkverstrekking. Te veel warme melk per keer, zonder speen werken en de melk te laag aanbieden kunnen een reden zijn voor melk in de

pens. Ook bij het werken met erg goedkope poedermelksoorten zien vaker dit type klachten te zien.

Mogelijke oplossingen kunnen zijn: het werken met speenemmers op de juiste hoogte opgesteld, naar believen voeren van aangezuurde en afgekoelde (kunst)melk of het verstrekken van drie keer twee liter in plaats van twee keer drie liter of meer liters.

Het gebruik van de 'slimme speen' of 'peach teat' genoemd valt erg aan te bevelen, omdat deze erg duurzaam is en goed de speekselvorming tijdens het zuigen bevordert. Slecht functionerende speenen lekken vaak en kunnen zeker bij gulzige kalveren voor verstoring zorgen.

Kalveren die een fase van chronische ruminitis hebben ondergaan, blijven daar ook op latere leeftijd nog hinder van ondervinden. Mindere motiliteit van de pens met een slechtere voederconversie zijn de gevolgen. De schade is ook op latere leeftijd nog zichtbaar, bijvoorbeeld tijdens het uitvoeren van een keizersnede (foto).

